

Warszawa, 3 lutego 2025 r.

Kongres ESG: Miasto i wieś w zrównoważonej perspektywie

Miasto i wieś mają odmienne warunki rozwoju, jednak wiele wyzwań związanych z rozwojem zrównoważonym jest wspólnych, bo niezależnie od miejsca zamieszkania, każdy powinien mieć godne warunki życia – taka myśl przebiegała podczas debaty „Zrównoważone miasta i wsie – rozwój dla ludzi i natury”, która odbyła się 29 stycznia w czasie IV Kongresu ESG - Liderzy zrównoważonego rozwoju – Europa.

Jakie są współczesne wyzwania i możliwości związane z wdrażaniem zasad zrównoważonego rozwoju w przestrzeni miejskiej i wiejskiej? Które z tych wyzwań są wspólne dla obszarów miejskich i wiejskich, a które są odmienne? W jaki sposób budować i planować, aby zapewnić mieszkańcom dobre warunki do życia, a jednocześnie chronić środowisko naturalne i powstrzymać negatywne zmiany klimatu? Na ile inspirujące mogą być brytyjskie doświadczenia? Nad m.in. tymi kwestiami zastanawiali się uczestnicy dyskusji.

W debacie wzięli udział:

- Maria Andrzejewska, Dyrektorka Generalna, UNEP GRID Warszawa, laureatka Nagrody KOD ESG w kategorii Osobowość 2024
- David Chalmers, Przewodniczący Komitetu Stosunków Międzynarodowych, brytyjska partia Liberalni Demokraci
- Artur Krawczyk, Prezes Zarządu, Warszawski Szpital Południowy
- Alice Neffe, Country Manager, Steady Energy
- Michał Zawistowski, Dyrektor Zarządzający, DS Smith

Spotkanie moderowała Agnieszka Zaręba, dziennikarka ekonomiczna Forbes i Radio Zet.

W czasie debaty dyrektor **Michał Zawistowski** ocenił, że w Europie widać duże dysproporcje w rozwoju GOZ. - *Analizując funkcjonowanie gospodarki w obiegu zamkniętym w krajach UE, widać, że Polska jest krajem niskocykularnym. Pokazują to dane z Eurostatu, a także raport Instytutu Spraw Publicznych. Z tego dokumentu wynika, że znajdujemy się gdzieś w środku stawki, z 9-procentowym udziałem gospodarki cyrkularnej, podczas gdy w takich krajach Europy zachodniej jak Holandia, Belgia czy Francja, udział ten waha się pomiędzy 20 - 30 procent. Widać więc, że istnieje jeszcze przestrzeń dla rozwoju takich krajów, jak Polska, w kierunku zwiększania udziałów GOZ. Dobrym przykładem jest system kaucyjny, do którego my się przymierzamy, a który w Niemczech czy krajach skandynawskich funkcjonuje od wielu lat i poziom zbiórki opakowań jest na poziomie 80-90 procent – mówił dyrektor Zawistowski.*

Michał Zawistowski zwrócił też uwagę, że nastąpi pogłębienie procesu urbanizacji, ale jednocześnie wyludnianie się niektórych mniejszych miast. I że z danych UNEP GRID wynika także, iż do 2050 r. ilość produkowanych odpadów urośnie do 2050 r. o 80 procent.

- *Wobec tego przez cały czas będziemy narażeni, szczególnie w dużych miastach, na wzrost odpadów, w tym opakowaniowych. Rozwiązanie problemu istnieje od dawna. Chodzi o formułę „3 R”: reduce, reuse, recycle. Nasza firma idzie dokładnie w tę stronę i zachęca klientów, by podążali tą ścieżką. Musimy się zastanowić, czy potrzebujemy opakowywać wszystkie produkty widoczne na półkach sklepowych – stwierdził.*

Dyrektor **Maria Andrzejewska** przypomniała, że w Wielkiej Brytanii energia produkowana z OZE zajmuje 42 proc. miks energetycznego całkowitej produkcji energii elektrycznej, energia z gazu ziemnego to 31 proc., zaś z energii jądrowej – 13 procent. Jej zdaniem, istnieje jedno wspólne wyzwanie i temat, łączący miasta i wsie - są to wyzwania środowiskowe.

- *GOZ stanowi również odpowiedź na kryzys klimatyczny, na zużycie surowców pierwotnych, na zanieczyszczenia. Natomiast to kryzys klimatyczny jest pewnym wyznacznikiem sposobu, w jakim obecnie muszą rozwijać się miasta i wsie, jak muszą się adaptować do nowej sytuacji. Myśląc perspektywicznie - do dostępu do zasobów. Jest to temat ważny z punktu widzenia zdrowia człowieka. Jeden z ostatnich raportów WHO wskazuje na bezpośrednią relację pomiędzy zdrowiem, a zmianą klimatu, która następuje, wyzwaniami, które się z tym wiążą i wręcz wskazuje też na konieczność edukowania środowiska, które zajmuje się ochroną zdrowia. Aby pamiętać, że jest to czynnik, który będzie miał coraz większe znaczenie* - mówiła Maria Andrzejewska.

Jak zaznaczył prezes **Artur Krawczyk**, wyzwaniem jest dostosowanie mapy potrzeb usług zdrowotnych do starzejącego się społeczeństwa. - *Należy zaktualizować mapę potrzeb usług zdrowotnych, a także ustalić, gdzie i w jakiej odległości pacjenci mogą korzystać z danej usługi. Mówię tu tylko o położnictwie, ale to także dotyczy dobrych oddziałów wewnętrznych czy chirurgicznych. Chodzi o to, by te centra kompetencji medycznych lokować w miejscach, w których rzeczywiście pacjent otrzymuje pomoc odpowiedniej jakości* – podkreślił prezes Krawczyk. W tym kontekście, jego zdaniem, trzeba się zastanowić nad funkcjonowaniem niektórych placówek zdrowia w miejscowościach, w których ich potencjał i personel nie są do końca wykorzystane.

Dyrektor Krawczyk dodał, że w zakresie opieki zdrowotnej trzeba jeszcze wiele zrobić w trzech obszarów: cyfryzacji (telewizyty i telekonsultacje), budownictwa (szczególnie dostosowywania obiektów służby zdrowia do aktualnych wymagań w zakresie zrównoważonej energetyki i profilaktyki) oraz poszerzenia listy programów medycznych, których realizacja pozwoli zmniejszyć konieczność korzystania z porad specjalistów, gdy pacjent znajduje się już w zaawansowanym stadium nieleczzonej choroby.

- *W naszym kraju powinien funkcjonować jeden system informatyczny, tak aby można oszczędzić pacjentowi przeprowadzania wielu niepotrzebnych badań* – zaznaczył Artur Krawczyk. Natomiast sztuczna inteligencja, choć nie zastąpi lekarzy, mogłaby kojarzyć wyniki niezbędnych badań ze sobą, dzięki czemu lekarz, niewielkim zasobem sił i energii, dostałby niezbędne informacje o stanie zdrowia pacjenta.

Alice Neffe podkreśliła, że jakość życia powinna być godna i odpowiednia dla wszystkich - niezależnie od tego, czy mieszkają w większych aglomeracjach czy w mniejszych, stąd nie jest zwolenniczką centralizacji kompetencji czy usług. Po czym zwróciła uwagę na potrzebę planowania priorytetów. - *Do zachodzących na naszych oczach zmian klimatycznych należy dostosowywać się długoterminowo – nie możemy ich planować jedynie z roku na rok. Niestety, w ostatnich latach pojawiły się liczne trudności geopolityczne, które to utrudniały* – mówiła. – *Wybuchła pandemia COVID-19, a następnie wojna w Ukrainie, co sprawiło, że planowanie priorytetów stało się wyjątkowo trudne. A są one niezbędne, szczególnie w zakresie dostępu do energii i transformacji energetycznej. Musimy więc działać zarówno w perspektywie krótkoterminowej, jak i długoterminowej.*

Na tym tle Alice Neffe przypomniała, że Steady Energy dysponuje nowatorskimi rozwiązaniami energetycznymi w zakresie małych reaktorów jądrowych dla ciepłownictwa. - *Jednak ta technologia nie jest dostosowana do wszystkich warunków. Sprawdza się bardzo dobrze w miastach, ale niekoniecznie na*

obszarach wiejskich. Z kolei w przypadku dużych aglomeracji należałoby się zastanowić, jakie nakłady energetyczne byłyby potrzebne by ocieplić dom, dostarczyć światło i doładować samochód – zaznaczyła Alice Neffe.

David Chalmers opisał na konkretnych przykładach wiele wyzwań klimatycznych, środowiskowych, infrastrukturalnych i związanych z usługami, przed którymi stoi brytyjski rząd, współtworzony przez jego partię, kładącą duży nacisk na te właśnie kwestie. Pokreślił przy tym, że regularnie przyjeżdża do Polski i widzi wielkie podobieństwo pomiędzy naszymi krajami. - *W Wielkiej Brytanii mamy powiedzenie: „masz loterię kodu pocztowego”. Gdziekolwiek mieszkasz, determinuje to, czy będziesz miał dostęp do lekarza, dentysty, szpitala, a może będziesz musiał 15 godzin czekać na obsługę w lokalnym szpitalu na SOR-ze? Bywa, że nie doczekawszy obsługi, ludzie nawet umierają. A więc jest bardzo wiele problemów, które rząd musi uwzględnić.*

Chalmers podzielił się także refleksjami o wnioskach, jakie może wyciągnąć Europa i świat z doświadczeń brytyjskich w zakresie zrównoważonego rozwoju w miastach i na obszarach wiejskich. Jak też, czy współpraca międzynarodowa w ramach takich organizacji, jak ONZ czy UE, odgrywa wystarczającą rolę w promowaniu zrównoważonych rozwiązań na poziomie lokalnym

- *W Wielkiej Brytanii możemy mówić o odniesieniu sukcesu w temacie rozwoju energii odnawialnej. W moim kraju jest wiele dni w roku, kiedy energię czerpiemy wyłącznie z siły wiatru, czy z energii słonecznej. Ale jednocześnie czerpiemy energię ze źródeł gazowych i jesteśmy neutralni w zakresie energii z węgla - spełniamy tu więc cele klimatyczne. Musimy się zastanowić, czy mamy jeszcze w tej sytuacji inwestować w energię jądrową. Obecnie toczy się u nas na ten temat debata i taka sama debata toczyć się powinna w Unii Europejskiej – stwierdził brytyjski gość.*

GŁÓWNE REKOMENDACJE LIDERÓW ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU – sesja „Zrównoważone miasta i wsie – rozwój dla ludzi i natury”

- **Należy przygotować się na duży wzrost odpadów w miastach i na terenach wiejskich**
- **Powinno się racjonalizować wykorzystywanie opakowań**
- **Dostęp do zasobów i zmiany klimatu będą wpływać na zdrowie w każdym miejscu**
- **GOZ służy ochronie klimatu co z kolei służy ludzkiemu zdrowiu**
- **Należy aktualizować mapę usług zdrowotnych**
- **Trzeba dostosowywać służbę zdrowia do wymogów zrównoważonego rozwoju**
- **Źródła energii i ciepła mogą być różne dla miast i wsi**

Cała debata na kanale YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=O91p8upLaKE&t=1881s>

Podczas IV Kongresu ESG – Europa wręczono nagrody KOD ESG osobom, firmom i instytucjom, których strategie opierają się na idei zrównoważonego rozwoju, a ich praktyki są przykładem dla innych. Nagrodę KOD ESG w kategorii „Osobowość 2024” otrzymała **Maria Andrzejewska, dyrektorka generalna UNEP Grid Warszawa**, za zaangażowanie w zakresie ochrony, kształtowania i użytkowania środowiska i jego zasobów. Nagrodę w kategorii KOD „E”: środowisko dostała firma **DS Smith**, którą doceniono za kreowanie opakowań z myślą o zmieniającym się świecie. Nagrodę w kategorii KOD „S”: społeczeństwo wręczono firmie **Adamed Pharma** za podejmowane działania na rzecz przemian społecznych oraz zarządzania różnorodnością. W kategorii KOD „G”: ład korporacyjny doceniono **Grupę Żabka** za wypracowanie i stosowanie szeregu rozwiązań z zakresu kompleksowego zarządzania i nadzoru korporacyjnego. Nagrodę w kategorii KOD „Media” odebrała **Magdalena Krukowska**, dziennikarka Forbes, za rzetelne informowanie i tłumaczenie zawłości związanych z tematyką ESG.

Patronat honorowy nad IV Kongresem ESG – Europa objęli: Patronat polskiej prezydencji w Radzie UE, Minister Rozwoju i Technologii, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Minister Infrastruktury, Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Rzecznik Praw Obywatelskich, Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce, JM Rektor Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Marszałek Województwa Mazowieckiego Adam Struzik

Patronat: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Polska Agencja Inwestycji i Handlu, AICPA-CIMA

Partnerzy merytoryczni: Forum Odpowiedzialnego Biznesu, Instytut Staszica, Instytut Biznesu, Krajowa Izba Gospodarcza, Szkoła ESG, Fundacja Moc Pomocy, Instytut Spraw Obywatelskich, ESG PRO, Our Future Foundation, Perspektywy Education Foundation, UNEP GRID Warszawa, PRME Chapter Poland, Instytut Humanites, Fundacja Polskiego Godła Promocyjnego „Teraz Polska”, Warsaw Enterprise Institute, Związek Pracodawców Kłasyry Polskie, Polityka Insight, Instytut Studiów Wschodnich, Olimpiady Specjalne

Partnerzy główni: AMS, LIDL, PKO BP

Partnerzy: Ayming Polska, Ferrero, Francusko-Polska Izba Gospodarcza CCIFP, HOLCIM, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, Nextbike Polska

Partnerzy badawczy: Mediaboard Polska, Ogólnopolski Panel Badawczy Ariadna

Partnerzy medialni: Dziennik Gazeta Prawna, ESG.pl, oESG.pl, Green-news.pl, Obserwator Gospodarczy, PAP Biznes, Polskie Radio, Naszemiasto.pl, StrefaBiznesu.pl, Press, RaportCSR.pl, Raport ESG, Super Biznes, Tygodnik Spraw Obywatelskich, Wprost, Wyborcza.biz, FXMAG

Więcej informacji na stronie: <https://oesg.pl/4-kongres-esg/>

IV Kongres ESG – Liderzy Zrównoważonego Rozwoju – Europa, który odbył się **29 stycznia 2025 r.** w Warszawie, to platforma dialogu dla europejskich liderów zrównoważonego rozwoju – przedstawicieli administracji państwowej, świata biznesu, NGO, środowisk naukowych, ekspertów i mediów. Głównymi organizatorami są: Fundacja im. XBW Ignacego Krasickiego i Instytut ESG. Wątkiem przewodnim IV Kongresu ESG – Europa były zmiany cywilizacyjne zachodzące na świecie i roli UE w tych historycznych przemianach.